

KHÔN THAY CHO KẺ ! Ê-sai 5:18-30

“18 Khôn thay cho kẻ lấy sự dối trá làm dây kéo sự gian ác theo sau, và như dùng đôi xe kéo tội lỗi; 19 họ nói: Xin vội vã kíp làm nên công việc Ngài, hầu cho chúng tôi thấy! Nguyên xin mưu của Đấng Thánh Y-sơ-ra-ên hãy lại gần, hãy tới đến, cho chúng tôi được biết! 20 Khôn thay cho kẻ gọi dữ là lành, gọi lành là dữ; lấy tối làm sáng, lấy sáng làm tối; vật chi cay trở cho là ngọt, vật chi ngọt trở cho là cay. 21 Khôn thay cho kẻ chính mắt mình coi mình là khôn ngoan, tự mình xét đoán mình là thông sáng! 22 Khôn thay cho kẻ mạnh uống rượu, có sức lực đặt pha các thức uống hay say; 23 vì hời lộ mà xưng kẻ có tội là công bình, và cướp lấy sự công bình của người nghĩa! 24 Vậy nên, như lửa đốt gốc rễ và rom cháy thiêu trong ngọn lửa thể nào, thì rễ họ cũng mục nát và hoa họ cũng bay đi như bụi đất thể ấy; vì họ đã bỏ luật pháp của Đức Giê-hô-va vạn quân, và khinh lời của Đấng Thánh Y-sơ-ra-ên. 25 Nhân đó, cơn thanh nộ của Đức Giê-hô-va phừng lên nghịch cùng dân Ngài. Ngài đã giơ tay nghịch cùng nó và đánh nó; núi non đều rung động: xác chết chúng nó như phân ngang ngựa giữa đường. Dầu vậy, cơn giận Ngài chẳng lánh khỏi, nhưng tay Ngài còn giơ ra. 26 Ngài dựng cờ lên hướng về các dân tộc ở xa cách, và xuýt mà gọi họ từ nơi đầu cùng đất; và này, họ lật đật chạy đến, kíp và mau. 27 Trong đám họ không một người nào mỏi mệt, chẳng ai vấp vấp, chẳng ai ngủ gật hoặc ngủ mê; không ai có dây lưng tháo ra hoặc dây giày đứt. 28 Tên của họ đã nhọn, cung đã giương; vó ngựa cứng dường đá, bánh xe như gió lốc. 29 Tiếng gầm khác nào sư tử cái; rống như sư tử con; chúng nó sẽ rống và bắt mỗi đêm đi, không ai cứu được. 30 Trong ngày đó, sẽ có tiếng gầm nghịch cùng nó khác nào tiếng sóng biển ầm ầm; nếu người ta nó vào xứ, chỉ thấy tối tăm và khôn nạn: sự sáng sẽ bị che tối bởi các chòm mây.”

Gợi ý bài học: Sau khi “Bài ca vườn nho” kết thúc, tiên tri Ê-sai tiếp tục lặp lại lời tuyên bố: “Khôn thay!” Qua những lời cảnh báo này, Đức Chúa Trời lần lượt chỉ ra những “trái nho hoang” mà dân Giu-đa đã sinh ra. Trong phần trước, Ngài đã hai lần quả trách lòng tham của những người cứ thêm nhà vào nhà, nổi ruộng với ruộng, cùng lối sống chìm đắm trong rượu chè và khoái lạc mà không để tâm đến công việc của Đức Chúa Trời.

Từ câu 18, bốn lời “khôn thay” tiếp theo được công bố, cho thấy tội lỗi có thể phá hủy con người và cộng đồng sâu sắc đến mức nào. Câu 18 bắt đầu bằng một hình ảnh rất ấn tượng: “Khôn thay cho kẻ lấy sự dối trá làm dây kéo sự gian ác theo sau, và như dùng đôi xe kéo tội lỗi”. Thông thường, chúng ta nghĩ rằng tội lỗi lôi kéo con người. Nhưng ở đây, chính con người lại dùng dây để kéo tội lỗi đến gần mình. Tội lỗi không phải lúc nào cũng là một cái bẫy mà chúng ta vô tình rơi vào. Có khi con người chủ động tìm kiếm, nuôi dưỡng và giữ chặt nó. Ban đầu, sợi dây có thể chỉ nhỏ như một sợi chỉ. Một sự thỏa hiệp tưởng chừng không đáng kể, một suy nghĩ sai trái được dung dưỡng, một hành động kín giấu được lặp lại. Nhưng theo thời gian, sợi dây ấy trở nên dày như dây thừng dùng để kéo xe. Tội lỗi ngày càng trói buộc mạnh

hơn và con người càng khó thoát khỏi nó. Đó là bản chất nguy hiểm của tội lỗi. Tội lỗi thường không bắt đầu bằng một hành động lớn lao. Nó bắt đầu từ việc con người cho phép một điều sai trái ở lại trong lòng, rồi dần dần trở nên quen thuộc, được chấp nhận và cuối cùng chi phối cả đời sống. Vì vậy, chúng ta không được chỉ hỏi: “Tôi đã phạm một tội nghiêm trọng chưa?” nhưng phải hỏi: **“Tôi có đang âm thầm kéo một điều sai trái đến gần đời sống mình không?”**

Những người ấy nói: “Xin vội vã kíp làm nên công việc Ngài, hầu cho chúng tôi thấy! Nguyên xin mưu của Đấng Thánh Y-sơ-ra-ên hãy lại gần, hãy tới đến, cho chúng tôi được biết!” Đây không phải là lời cầu xin chân thành. Đó là sự chế giễu. Họ nghe lời cảnh báo về sự phán xét của Đức Chúa Trời nhưng không kính sợ. Họ thách thức Ngài: “Nếu Ngài thật sự sẽ phán xét, vậy hãy mau thực hiện để chúng tôi xem.” Tội lỗi không dừng lại ở việc không vâng phục Lời Chúa. Lúc đầu, con người có thể miễn cưỡng vi phạm điều Chúa phán. Sau đó, họ xem nhẹ lời Ngài. Nếu tiếp tục chai lì, cuối cùng họ có thể đi đến chỗ chế giễu chính Đức Chúa Trời. Khi không thấy hậu quả xảy ra ngay lập tức, con người dễ nghĩ rằng lời cảnh báo của Chúa không nghiêm trọng. Nhưng **sự nhản nại của Đức Chúa Trời không có nghĩa Ngài chấp nhận tội lỗi.** Việc sự phán xét chưa đến không có nghĩa sự phán xét sẽ không đến. Đức Chúa Trời trì hoãn để con người có cơ hội ăn năn, chứ không phải để họ tiếp tục sống trong sự phản nghịch.

Câu 20 công bố lời cảnh báo nghiêm trọng: “Khôn thay cho kẻ gọi dữ là lành, gọi lành là dữ; lấy tối làm sáng, lấy sáng làm tối; vật chi cay trở cho là ngọt, vật chi ngọt trở cho là cay!” Đến đây, vấn đề không chỉ là con người phạm tội. Chính tiêu chuẩn để phân biệt thiện và ác đã bị đảo ngược. Điều Đức Chúa Trời gọi là xấu xa lại được tôn vinh là tốt đẹp. Điều Chúa xem là ngay thẳng lại bị xem là sai lầm hoặc lỗi thời. Bóng tối được gọi là ánh sáng. Điều đáng cay được trình bày như thể ngọt ngào. Khi một xã hội đạt đến tình trạng này, người ta không còn chỉ làm điều sai nhưng còn thay đổi tên gọi của điều sai để lương tâm không phải bị cáo trách. Họ gọi tham lam là tham vọng. Họ gọi kiêu ngạo là sự tự tin. Họ gọi ích kỷ là quyền tự do cá nhân. Họ gọi thỏa hiệp là khôn ngoan. Họ gọi sự trung tín với chân lý là cực đoan hoặc thiếu cởi mở. Đây là hậu quả của một đời sống rời xa Đức Chúa Trời. Trước khi hành vi hoàn toàn suy đồi, hệ giá trị của con người đã bị lung lay. **Khi Lời Chúa không còn là tiêu chuẩn, con người sẽ tự đặt ra tiêu chuẩn cho mình.** Và khi mỗi người làm điều mình cho là đúng, thiện và ác có thể bị đảo ngược hoàn toàn.

Câu 21 tiếp tục: “Khôn thay cho kẻ chính mắt mình coi mình là khôn ngoan, tự mình xét đoán mình là thông sáng!”. Lý do khiến con người đảo ngược thiện và ác là vì họ không còn kính sợ Đức Chúa Trời nhưng bắt đầu xem sự phán đoán của mình là cao nhất. Khi ý kiến của bản thân được đặt cao hơn Lời Chúa, con người không còn muốn lắng nghe tiếng Ngài. Họ không hỏi: “Đức Chúa Trời phán điều gì?” Họ chỉ hỏi: “Tôi nghĩ thế nào?” “Điều gì thuận tiện cho tôi?” “Điều gì đem lại lợi ích trước mắt?”... Sự khôn ngoan thật bắt đầu từ lòng kính sợ Đức Giê-hô-va. Nhưng người tự cho mình là khôn ngoan không còn cảm thấy cần được Chúa hướng dẫn, sửa dạy hay cảnh cáo.

Một trong những dấu hiệu nguy hiểm nhất của **sự kiêu ngạo thuộc linh là khi chúng ta không còn sẵn sàng để Lời Chúa sửa lại suy nghĩ của mình**. Chúng ta có thể đọc Kinh Thánh nhưng chỉ tiếp nhận những điều phù hợp với quan điểm đã có. Chúng ta có thể cầu nguyện nhưng thực chất chỉ muốn Chúa đồng ý với kế hoạch của mình. Lúc ấy, không phải chúng ta đang đi theo Đức Chúa Trời, nhưng đang cố gắng đặt Đức Chúa Trời đi theo mình.

Câu 22 và câu 23 mô tả những người được xem là “anh hùng” trong việc uống rượu và pha chế thức uống mạnh. Họ có thể giỏi trong việc ăn uống, hưởng thụ và khoe khoang khả năng của mình, nhưng lại hoàn toàn thờ ơ với công lý. Ê-sai nói rằng họ: “vì hối lộ mà xưng kẻ có tội là công bình, và cướp lấy sự công bình của người nghĩa!” Tội lỗi không bao giờ chỉ dừng lại trong đời sống cá nhân. Một tấm lòng ham mê khoái lạc, tham lam và tự cao cuối cùng sẽ ảnh hưởng đến cách con người đối xử với người khác. Khi người có quyền lực sống vì lợi ích cá nhân, họ có thể nhận hối lộ, bênh vực kẻ ác và tước đoạt quyền lợi của người vô tội. Như vậy, sự đổ vỡ trong mối quan hệ với Đức Chúa Trời cuối cùng trở thành sự đổ vỡ trong công lý của cộng đồng. Con người không thể khinh thường sự công chính của Chúa trong đời sống riêng mà vẫn duy trì sự công bằng trong xã hội lâu dài. Khi tiêu chuẩn của Đức Chúa Trời bị loại bỏ, quyền lực dễ dàng trở thành công cụ bảo vệ người giàu, người mạnh và người có khả năng đem lại lợi ích.

Từ câu 24, bầu không khí của phân đoạn thay đổi. Trước đó, Đức Chúa Trời công bố và phơi bày tội lỗi. Giờ đây, Ngài cho thấy sự phán xét sẽ xảy đến. “như lửa đốt gốc rễ và rom cháy thiêu trong ngọn lửa thể nào” Tội lỗi của họ đã được mô tả dưới nhiều hình thức: tham lam, hưởng thụ, chế giễu Chúa, đảo ngược thiện ác, tự cao, say sưa, nhận hối lộ và làm điều bất công. Nhưng nửa sau câu 24 tóm tắt tất cả trong một nguyên nhân căn bản: “vì họ đã bỏ luật pháp của Đức Giê-hô-va vạn quân, và khinh lời của Đấng Thánh Y-sơ-ra-ên.” Gốc rễ của mọi tội lỗi không chỉ nằm ở một vài hành vi sai trái. Gốc rễ là họ đã từ bỏ và khinh thường Lời Đức Chúa Trời. Khi Lời Chúa bị loại khỏi trung tâm đời sống, con người mất đi tiêu chuẩn để phân biệt đúng sai. Khi Lời Chúa bị xem thường, tội lỗi không còn khiến lương tâm đau buồn. Khi Lời Chúa bị khước từ, sự khôn ngoan riêng của con người trở thành vị thần dẫn dắt đời sống. Vì vậy, điều **Đức Chúa Trời mong muốn không chỉ là chúng ta sửa lại một vài hành vi bên ngoài. Ngài muốn Lời Ngài trở lại làm nền tảng, thẩm quyền và tiêu chuẩn cho cả đời sống**.

Từ câu 25, Đức Chúa Trời bày tỏ sự giận dữ thánh khiết đối với dân sự. Ngài giơ tay đánh họ, núi non rung chuyển và xác chết nằm ngoài đường phố. Nhưng ngay cả như vậy, cơn giận của Ngài vẫn chưa nguôi. Từ câu 26, Ê-sai không còn chủ yếu giải thích lý do của sự phán xét, nhưng mô tả cảnh tượng sự phán xét đang nhanh chóng tiến đến. Đức Chúa Trời dựng cờ hiệu cho một dân tộc ở xa và huýt gọi họ từ tận cùng đất. Đội quân ấy lập tức kéo đến. Không ai mệt mỏi hay vấp ngã. Không ai buồn ngủ. Dây lưng không lỏng và quai dép không đứt. Tên của họ đã được mài sắc, cung đã giương sẵn. Móng ngựa cứng như đá lửa và bánh xe chiến trận cuộn cuộn như gió

lốc. Tiếng gầm của họ giống như sư tử. Họ vô lý con mồi, mang đi mà không ai có thể giải cứu. Cuối cùng, cả đất nước bị bao phủ bởi bóng tối và sự hoạn nạn, giống như biển cả đang gầm thét. Ê-sai mô tả cảnh tượng này rất dài và chi tiết vì sự phán xét của Đức Chúa Trời không phải là một lời đe dọa mơ hồ.

Tội lỗi thường khiến con người chỉ nhìn vào hiện tại. Vì chưa thấy hậu quả ngay, họ nghĩ mình vẫn an toàn. Nhưng Lời Chúa nhắc chúng ta rằng **những lựa chọn hôm nay luôn dẫn đến một kết quả trong tương lai.**

Bài học cho đời sống hôm nay: Hội Thánh và Cơ Đốc nhân hôm nay đang sống giữa rất nhiều tiêu chuẩn khác nhau. Mỗi nền văn hóa, cộng đồng, phương tiện truyền thông và cá nhân đều có thể đưa ra một cách định nghĩa riêng về điều gì là đúng, điều gì là sai, điều gì đáng theo đuổi và điều gì nên từ bỏ. Trong hoàn cảnh ấy, điều chúng ta cần nhất không phải là một sự khôn ngoan hoàn toàn mới. **Chúng ta cần trở lại với sự khôn ngoan lâu đời của Lời Đức Chúa Trời:** Gọi điều Đức Chúa Trời gọi là thiện là thiện. Gọi điều Đức Chúa Trời gọi là ác là ác. Yêu điều Ngài yêu. Ghét điều Ngài ghét. Bảo vệ người Ngài muốn chúng ta bảo vệ. Sống công chính ngay cả khi điều đó không đem lại lợi ích trước mắt. Dân Chúa không phải là những người chỉ chạy theo tinh thần của thời đại. Dân Chúa là những người dùng Lời Ngài để phân biệt thiện và ác, rồi sống trung tín với chân lý ấy. Đó chính là loại trái Đức Chúa Trời đã tìm kiếm nơi vườn nho và vẫn đang mong đợi nơi dân Ngài hôm nay.

Phân đoạn này cũng nhắc chúng ta không được xem nhẹ tội lỗi. **Khi con người xem nhẹ tội lỗi, họ cũng dần xem nhẹ lời cảnh báo của Đức Chúa Trời.** Khi lời cảnh báo tiếp tục bị khước từ, có thể đến lúc hậu quả trở thành hiện thực và việc quay trở lại trở nên vô cùng khó khăn. Dĩ nhiên, chúng ta không thể kết luận rằng mọi khó khăn xảy ra trong đời sống đều là sự phán xét trực tiếp của Đức Chúa Trời đối với một tội lỗi cụ thể. Kinh Thánh không cho phép chúng ta đơn giản hóa mọi đau khổ theo cách đó. Tuy nhiên, người thuộc về Đức Chúa Trời không nên xem mọi biến cố trong đời sống và cộng đồng chỉ là những sự việc ngẫu nhiên. Chúng ta cần có tấm lòng biết dừng lại và suy niệm về tiếng cảnh báo của Chúa. Trước sự phán xét, dân Giu-đa đã nhận được lời cảnh báo. Vấn đề là họ không chịu lắng nghe. Đức Chúa Trời là Đấng thường phán trước, cảnh báo trước và ban cơ hội ăn năn trước khi hậu quả xảy đến. **Vì vậy, người có đức tin phải giữ một tấm lòng nhạy bén trước sự cảnh báo của Chúa trong mọi hoàn cảnh.**

Câu hỏi suy ngẫm

1. Có tội lỗi nào tôi đang chủ động kéo đến gần và dung dưỡng trong đời sống không?
2. Có điều gì ban đầu chỉ như một “sợi chỉ nhỏ” nhưng đang dần trở thành sợi dây trói buộc tôi không? Tôi có đang xem nhẹ lời cảnh báo của Đức Chúa Trời vì chưa thấy hậu quả xảy ra ngay không?
3. Trong suy nghĩ và lựa chọn của mình, tôi đang dùng Lời Chúa hay ý kiến cá nhân làm tiêu chuẩn cao nhất?